

Våronn-møte 2026

Bruk av gjødsla og type fôr

Arr. Norsk Landbruksrådgiving

Avdeling for landbruk og natur
Røros og Os kommuner

Program:

Gjennomgang av det nye regelverket i ny gjødselbrukforskrift v/avd. landbruk og natur

Praktisk tilnærming til gjødselbrukforskriften v/NLR

- Gjødseljournal
- Resultater fra forsøk i 2025
- Gjødsling, arter og sorter

Møte er for alle i landbruket i Røros og Os kommuner.

Ingen forhåndspåmelding.

Beverting.

Velkommen!

Dato: 21. april kl 13.00 – 15.00
Sted: Storstuggu på Røros, møterom
Christianus

Forskrift om lagring og bruk av gjødsel

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å legge til rette for at gjødselvarer kan utnyttes som en ressurs samtidig som forurensningsmessige, helsemessige og hygieniske ulemper ved lagring og bruk forebygges. Forskriften skal legge til rette for god avling og god utnytting av næringsstoffer i gjødselvarer og jordsmonn, og begrense tap av næringsstoffer til vassdrag og luft. Forskriften skal bidra til en miljøforsvarlig forvaltning av jordsmonnet og ivareta hensynet til biologisk mangfold.

Hva handler forskriften om?

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder lagring og bruk av organiske gjødselvarer og bruk av uorganiske gjødselvarer.

Forskriften gjelder også håndtering av enkelte andre forurensningskilder som kan oppstå i jordbruksdrift, som vaskevann, planterester og silopressaft.

Bestemmelsene i forskriftens [kapittel 2](#) gjelder bare for jordbruksforetak, ansvarlig for hestehold og ansvarlig for andre aktiviteter der det oppstår husdyrgjødsel. Med unntak av [§§ 14](#), [17 første ledd](#) og [18 første ledd](#) gjelder [kapittel 3](#) bare for jordbruksareal.

Forskriften gjelder ikke bruk av gjødselvarer i private hager, skolegårder eller tilrettelagte lekeområder. Bruk av gjødselvarer ved etablering og reetablering av slike områder er likevel omfattet. Forskriften gjelder ikke bruk av gjødselvarer i skog eller utmark

Gjødsel og gjødsling

- Gjødsel kan bare brukes på arealer som høstes eller beites
- Innmarksbeiter er i utgangspunktet ikke spredeareal for gjødsel, men kan godkjennes av kommunen
- Rundballer og annet fôr lagra på bakken kan lagres i tre år og slik at det ikke er fare for forurensing
- Oppsamla planterester fra veksthus og grønnsakavlinger kan lagres i tre år
- Nye veksthus og driftsbygninger skal ha oppsamling av vaskevann og annet næringsholdig væskeoverskudd

Lagring av organisk gjødsel

- Krav om kapasitet for minst 8 måneders lagringstid for husdyrgjødsel
- Lagring av husdyrgjødsel skal ikkje medføra, eller gi fare for forureining
- Lager for biorest skal ha tett tak eller annet dekke som begrenser fordamping til luft
- Organiske gjødselslag med meir enn 25 % tørrstoff kan lagrast på bakken der dei seinare kan fjernast
- Organiske gjødselvarer som omdannes på plassen kan lagres i 3 år.
- Gjødsel frå fjørfe og organisk gjødsel mottatt utanfrå og som er klar til bruk kan lagrast inntil 1 år
- Gjødsel frå lufttegardar, fôringsplassar frå utandørs husdyrhold skal fjernast minst ein gang i vekstsesongen og ein gang om hausten

Regler for bruk av organisk gjødsel

- Spredetid mellom 1. mars og 1. september
- Åpen åker, må nedmoldes innen 18 timer
- **Det skal høstes avling eller etableres plantevekst etter spredning**
- Innmarksbeite må godkjennes av kommunen som spredeareal
- Gjødsel kan ikke spres i vegetasjonssonen mot vann og vassdrag, 2 meter sone

Regler for bruk av organisk gjødsel

- På innmarksbeite kan det ikke spres nærmere vann enn 6 meter
- De som skal «bortskaffe» over 75 kg P i husdyrgjødsel må dokumentere og rapportere
- De som mottar over 75 kg P skal dokumentere mottak
- Statsforvalteren kan ved forskrift gi utsatt spredefrist inntil 1. november for organisk gjødsel i innlandsområder over marin grense der vekstsesongen starter etter 1.mai
- Ved ekstraordinære hendelser kan statsforvalter gi dispensasjon i enkelttilfeller. Søknad går direkte til Statsforvalter.

Grense for fosforgjødsling

	2025	2027	2030	2033
Trøndelag	3,5 kg/daa	2,8 kg/daa	2,5 kg/daa	2,3 kg/daa
Innmarksbeite	2 kg/daa			

Fosforgrensa gjelder for sum av all gjødsel tilført, organisk gjødsel og mineralgjødsel

Alt 1 Følger grensa

Alt 2 Balansegjødsling dvs differansen mellom P inn og P ut må ikke overstige 1:1

Særlig fosforkrevende vekster kan ha høyere grense, men ikke over 3,5 kg uten dispensasjon

Fosforkalkulator på nett:

[Kor mykje gjødsel \(fosfor og nitrogen\) kan du spreie - Landbruksdirektoratet](#)

Arealkrav ut frå fosformengde per dekar

	Gamal forskrift om gjødselvare 4 daa/GDE				Gjødselbruksforskrift 2,3 kg P/daa			
	Dyretal	GDE		Arealbehov	Fosfor	Fosfor	Arealbehov	Auka arealbehov
	stk	dyr/GDE	daa/dyr	daa	kg/stk	kg/år	daa	%
Verpehøns	7500	100	0,040	300	0,12	900	391	30
Slaktekylling 32-38 dg	280000	1750	0,002	640	0,0086	2408	1 047	64
Slaktekylling 40-45 dg	280000	1750	0,002	640	0,0116	3248	1412	121
Sau	200	7	0,571	114	2	400	174	52
Avlsgris	105	3	1,333	140	8,1	850	370	164
Slaktegris	2100	20	0,200	420	0,37	777	338	-20
Mjølkeku	50	1	4,000	200	15	750	326	63
Ungdyr	30	3	1,333	40	5	150	65	63
Ammeku	25	1,5	2,667	67	8	200	87	30

Gjødslingsplan

Krav hos dei som gjødslar over 25 daa jordbruksareal per år eller meir enn 5 daa potet eller grønsaker

Skal lagast før den enkelte vekstsesong og skal oppbevarast i 5 år

Planen skal beskrive korleis eit event overskot av organisk gjødsel blir handtert

Jordprøver

- Jordprøver skal takast minst kvart 8. år
- Prøvane skal vera representative og vera koordinatfesta
- Foretaket skal rapportere inn analysane til nasjonalt register (Når registeret er klart)
- Ved bruk av avløpsslambasert gjødsel kan jordprøver vera maks 2 år

Journal for gjødsling

Alle som bruker gjødsel skal føre journal over faktisk gjødsling

- Type gjødsel og mengd
- Kva areal
- Tidspunkt
- Mengd total-P og total-N

Regelverket 2026-27 (overgangsregler)

2026 **Maksimalt 3,5 kg fosfor per daa, gjødslingsplanen regulerer mengda**

2026 **Krav om gjødslingsplan og gjødseljournal**

2026 **Spreietid for organisk gjødsel 15. februar -1. november. Tillatt med nedmolding utan etablering av vekst eller å hausta avling etterpå.**

2027 **Spredetid for organisk gjødsel 1. mars -1. sept. Ikkje tillatt med nedmolding utan etablering av vekst eller å hausta avling etterpå.**

2027 **Maksimalt 2,8 kg fosfor per daa, gjødslingsplanen regulerer mengda**

Regelverket 2026-27 (overgangsregler)

2027 Føretak som ikkje hadde tilstrekkeleg lagerkapasitet då forskrifta kom kan spreie husdyrgj med nedmolding i perioden 15.sept-1.nov

2027 Innmarksbeite kan få mineralgjødsel utan godkjenning, når dette er gjort før, og kan dokumenterast i gjødslingsplan 2022 eller 2023